

Formanden: Naar det ærede Medlem ikke tør bruge Udtrykket, skal han ikke antyde, at han ønsker at bruge det.

Svend Nielsen: Men Sandheden om denne Paragraf er jo, at den skulde ramme noget, som Lægerne, med Almindelig dansk Lægeforening i Spidsen, nærer en dybtfølt Foragt for og en inderlig Harme over, en Harme, der er akkurat lige saa retfærdig og berettiget som den, en mindre heldig Bejler meget ofte føler overfor en mere heldig Konkurrent. Hvis Offentligheden skulde gribe ind her, maatte det være for at beskytte den enkelte Patient, som eventuelt har været Genstand for en Behandling, der har været fejlagtig og utilstedelig, men saa maatte Paragraffen formes om, saaledes at den tager Sigte paa Værn for den enkelte Patient, der er blevet ført bag Lyset. Det kan ogsaa nok gøres, hvis det er nødvendigt; men at gennemføre en Paragraf af den Ordlyd som § 19 vil være at gennemføre en Paragraf, som helt igennem er ubestemmelig og usikker, en Paragraf, som ganske afgjort har Karakteren af en særdeles vel forberedt, nøje gennemtænkt og omhyggelig tilrettelagt Fælde for de Læger, der gaar ind i et saadant Samarbejde.

Men et saadant Lovgivningsarbejde bør Rigsdagen efter min Mening ikke gaa ind for, saa meget mere, som der hverken i Kommissionsbetænkningen eller under Kommissionens Arbejde er anført noget reelt, der gør en saadan Lovgivning paa-krævet. Det ærede Medlem Hr. C. J. F. Sven og jeg har i Kommissionen stillet Forslag om, at denne Paragraf skulde udgaa af Lovforslaget, og for saa vidt der ikke under Lovforslagets videre Behandling kommer andet frem, end jeg hidintil har haft Lejlighed til at stifte Bekendtskab med, maa jeg fremdeles være af den Mening, at vi ingen Brug har for en saadan Paragraf, og at den derfor bør udgaa af Lovforslaget. Men hvis vi endelig skal have en særlig Paragraf vedrørende Samarbejdet mellem Læger og Lægmand ved Behandlingen af Patienter, bør den formes helt om, saaledes at den tager Sigte paa at beskytte den enkelte Patient, der søger Behandling hos en saadan Læge eller Lægmand, mod Vildledning.

Jeg tror for øvrigt ikke, det er nogen Sjældenhed, at Læger sender en Patient til Behandling hos en Lægmand, og det Forhold tror jeg ikke, Lovgivningsmagten skal gribe forstyrrende ind i. Men som Paragraffen er formet, er den brugelig til at falde over Læger, som er inde i et saadant Samarbejde, og som man af en eller anden

Grund ønsker at ramme, maaske fordi de holder for smaa Takster. Men det er der dog neppe nogen Grund til for Rigsdagen at være Almindelig dansk Lægeforening behjælpelig med.

Tilbage har jeg saa Kapitel VI, som omhandler Kvaksalveri. Herom vil jeg gerne sige, at naar vi staar overfor et Spørgsmaal, som der er saa megen Uenighed om i Befolkningen, som der er om dette, kan det have sin Interesse at se, hvordan andre Lande har ordnet sig i den Henseende, og det har da sin særlige Interesse for os at se paa, hvorledes vore Nabolande har ordnet sig; det er jo Lande, hvor Forholdene baade vedrørende Oplysning og Livsforhold i øvrigt vel ikke saa særlig meget afviger fra de danske Forhold.

Vi vil da se, at Forholdene i vore 4 Nabolande, England, Tyskland, Sverige og Norge, paa dette Omraade ikke er saa særlig meget forskellige. I England er Lægevirk-somheden fuldkommen fri Næring, i Tyskland er Adgangen til at øve Lægevirk-somhed ogsaa fri, i Sverige kan Kongen give Lægmand Tilladelse til at øve Lægevirk-somhed paa visse Omraader, og der er i øvrigt heller ikke i Sverige Forbud mod, at Lægmand øver Lægevirk-somhed, og i Norge er Forholdet noget lignende, ogsaa der kan Lægmand udøve Lægevirk-somhed. Men der er i de 4 Lande en Begrænsning, idet det er forbudt Lægmand at behandle visse nærmere angivne smitsomme Sygdomme, og med Hensyn til stærkt virkende Medicin er der ogsaa visse Begrænsninger, ligesom Lægevirk-somhed vedrørende Sociallovgivning er forbeholdt autoriserede Læger.

Det viser sig altsaa, at ingen af vore Nabolande har fundet det rigtigt at forbyde Lægmand at udøve Lægegerning. Naar det er Tilfældet og det endvidere heller ikke har været muligt at faa oplyst — i hvert Fald er det ikke oplyst overfor Kommissionsmedlemmerne —, at det har haft nogen paaaviselig uheldig Indflydelse paa Befolkningens Sundhedstilstand i de Lande, hvor de har fri Lægenæring — og jeg tror da ogsaa, at vi alle er villige til at indrømme, at baade den tyske og den engelske Nation har vist sig som særdeles livskraftige og levedygtige Folk —, naar Forholdene ligger saaledes, maa jeg mene, at der heller ikke er nogen Grund for os til at nære Frygt for at indrette os paa lignende Maade; den danske Befolkning er da sikkert mindst lige saa vel oplyst som Befolkningen i andre Lande.

Dertil kommer, at der næsten altid følger Ubehageligheder med for Befolk-